

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาค้างนี้เป็นเชิงปฏิบัติการ (operational research) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการใช้โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเรื่องการตรวจเต้านมด้วยตนเองในอาสาสมัครผู้ต้องขังในทัณฑสถานหญิงเชียงใหม่

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ได้แก่ อาสาสมัครผู้ต้องขังอาสาสมัครผู้ต้องขังที่มีจิตอาสาและได้รับการคัดเลือกจากเจ้าหน้าที่ด้านสุขภาพที่รับผิดชอบดูแลสถานพยาบาลทัณฑสถานหญิงเชียงใหม่ จำนวน 30 ราย โดยกำหนดคุณสมบัติ ดังนี้ มีอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป มีความสามารถในการอ่านและเขียนภาษาไทยได้ ไม่มีปัญหาการได้ยินหรือการพูดและการมองเห็น มีสติสัมปชัญญะสมบูรณ์ไม่มีภาวะที่เป็นอุปสรรคต่อกระบวนการคิดและการจำ มีกำหนดโทษเหลือวันต้องโทษไม่ต่ำกว่า 2 ปี ไม่เคยมีประวัติเป็นโรคมะเร็งเต้านมมาก่อน และยินดีให้ความร่วมมือในการศึกษาจนกระทั่งเสร็จสิ้นกระบวนการ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้แบ่งออกเป็น 2 ชุด คือ 1) เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการศึกษาค้างคือ โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเรื่องการตรวจเต้านมด้วยตนเองโดยประยุกต์โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของระดับเดือน เรือนคำ (2550) และการทบทวนวรรณกรรม 2) เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบสอบถามความรู้การตรวจเต้านมด้วยตนเองของระดับเดือน เรือนคำ (2550) ซึ่งผ่านการหาความตรงมาแล้ว ได้ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา (Content validity index [CVI]) เท่ากับ .91 ผู้ศึกษานำเครื่องมือไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีของ คูเดอร์-ริชาร์ดสัน โดยใช้สูตร KR-20 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.817 แบบสอบถามทัศนคติต่อการตรวจเต้านมด้วยตนเองของระดับเดือน เรือนคำ (2550) ซึ่งผ่านการหาความตรงมาแล้ว ได้ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา (Content validity index [CVI]) เท่ากับ 1.00 ผู้ศึกษาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.851 แบบทดสอบการปฏิบัติการตรวจเต้านมด้วยตนเองของ สรรัญญา ปันทวงศ์ (2551) ซึ่งผ่านการหาความตรงมาแล้ว ได้ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา (Content validity index [CVI]) เท่ากับ .92 ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามไปทดสอบ

กับผู้ต้องขังหญิงในเรือนจำกลางเชียงใหม่ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา ความชัดเจน และความเข้าใจของคำถาม และแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับความคิดเห็นของอาสาสมัครผู้ต้องขังต่อการนำโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมาใช้ในการสอนการตรวจเต้านมด้วยตนเอง ซึ่งผู้ศึกษาได้พัฒนาขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา โดยมีจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม 2 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านมะเร็งเต้านม 1 ท่าน เพื่อดูความตรงตามโครงสร้าง ความเหมาะสมของภาษา และนำเครื่องมือมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ศึกษาได้ทำการเข้าพบกลุ่มตัวอย่าง แนะนำตัว อธิบายวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการดำเนินการศึกษา การรวบรวมข้อมูลและการพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ผลการศึกษา

1. อาสาสมัครผู้ต้องขังหลังได้รับ โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมีความรู้เกี่ยวกับการตรวจเต้านมด้วยตนเองสูงกว่าก่อนได้รับโปรแกรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
2. อาสาสมัครผู้ต้องขังหลังได้รับ โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมีทัศนคติต่อการตรวจเต้านมด้วยตนเองสูงกว่าก่อนได้รับโปรแกรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
3. การปฏิบัติการตรวจเต้านมด้วยตนเองของอาสาสมัครผู้ต้องขังหลังได้รับ โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมพบว่า อาสาสมัครผู้ต้องขังสามารถปฏิบัติการตรวจเต้านมด้วยตนเองได้ดีในท่าขณะอาบน้ำ แบบที่ 1 ได้ครบทุกคน ร้อยละ 100 รองลงมาคือ ท่าขณะอาบน้ำ แบบที่ 2 ร้อยละ 93.3 ส่วนที่ปฏิบัติได้น้อยที่สุดคือ ท่ายืนหน้ากระจก ในขั้นตอนที่ 2 ร้อยละ 86.7
4. จากการสัมภาษณ์อาสาสมัครผู้ต้องขังในหัวข้อการนำโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมาใช้ในการสอนการตรวจเต้านมด้วยตนเอง พบว่าอาสาสมัครผู้ต้องขังทุกคนเห็นด้วยในการนำโปรแกรมดังกล่าวมาใช้ เพราะเป็นโปรแกรมที่มีประโยชน์ ง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ และสามารถปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม สามารถสอนอาสาสมัครผู้ต้องขังให้มีความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติในการตรวจเต้านมด้วยตนเองได้

ผลการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเรื่องการตรวจเต้านมด้วยตนเอง มีผลทำให้กลุ่มตัวอย่างพัฒนาด้านความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติการตรวจเต้านมด้วยตนเองที่ดีขึ้น ดังนั้น ควรนำโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมาใช้ในการสอนการตรวจ เต้านมด้วยตนเองแก่อาสาสมัครผู้ต้องขังต่อไป

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

จากผลการศึกษาข้างต้น ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้ดังนี้

1. ควรนำโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเรื่องการตรวจเต้านมด้วยตนเองมาใช้ในการพัฒนาความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติ การตรวจเต้านมด้วยตนเองแก่อาสาสมัครผู้ต้องขังอย่างต่อเนื่อง
2. สถานพยาบาลในทัณฑสถานหญิงควรดำเนินการจัดทำมุมสำหรับผู้ต้องขังใช้ในการตรวจเต้านมด้วยตนเองในทำขึ้นหน้ากระจก
3. จัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมตาม โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเรื่องการตรวจเต้านมด้วยตนเองสำหรับอาสาสมัครผู้ต้องขัง

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

จากผลการศึกษาข้างต้น ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไปดังนี้

1. ควรติดตามศึกษาระยะยาวถึงการคงอยู่ของความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติ การตรวจเต้านมด้วยตนเองของอาสาสมัครผู้ต้องขัง เพื่อทดสอบความยั่งยืนของประสิทธิผลโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม
2. ควรมีการศึกษาประสิทธิผลของการใช้โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในเรื่องอื่น ๆ ในกลุ่มผู้ต้องขัง เช่น วัณโรค โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ มะเร็งปากมดลูก ฯลฯ